

Koira ja varpunen

Erään paimen-koiran oli isäntä häijy semmoinen, joka sitä nälällä kovin kiusasi. Kun ei se tätä kurjuutta kyennyt kau'emmin kestäämään, se aivan huolissansa juoksi matkoihinsa. Maantiellä tuli vastaan varpunen, joka kysyi: "koira veljyeni, miksi noin olet surullinen." Tähän tuo vastasi: "minun on nälkä, enkä ollenkaan tiedä, mistä syötävää saisin." Varpunen silloin sanoi: "tule, veli kulta, kanssani kaupunkiin, kyllä minä sinulle ravintoa toimitan tarpeeksi." Yhdessä sitten sinne läksivät, ja kun liha-puodin edustalle ennättivät, varpunen koiralle sanoi: "jää sinä tänne seisomaan, minä sinulle tuolta nakkaan lihan-kappaleen," lensi tiskille istumaan, tähysteli sinne tänne, huomaisiko hänet kukaan, sekä nokki, nytki ja nykäsi reunimpana olevaa lihankappaletta niin kauan, kunnes se maahan luiskahti. Sen silloin koira kaappasi, juoksi nurkan taakse sekä söi lihan suuhunsa. Sanoi sitten varpunen: "lähtekäämme nyt toiseen puotiin, sieltä ai'on sinulle toimittaa vielä toisen kappaleen, että kyllikses saisit." Kun koira oli tuonkin syönyt, varpunen kysäsi: "koira veljyeni, joko nyt olet ravittu?" - "Lihaa kyllä olen tarpeeksi syönyt," tämä vastasi, "mutta leipää en vielä ole laisinkaan saanut." Siihen varpunen virkkoi: "kyllähän tuo pian on saatavissa, tule vain mukahani." Se sitten kumppaninsa saatettuaan leipä-puodin eteen, nokki pari pientä kyrsää, kunnes kadulle kierivät, ja koska koira vielä lisää kaipasi, se hänen vei edemmäksi ja sieppasi hänelle leivän myöskin toisesta puodista. Kun koira tämän oli saanut syödyksi, varpunen kysyi: "koira veljyeni, jokohan nyt lienet ravittuna?" - "Olen kuin olenkin," tuo vastasi, "entähän jos nyt kaupungista läksisimme hiukan kävelemään." Sinne sitten molemmin menivät maantietä astelemaan. Mutta oli päivä heltehin, ja heidän käytyänsä kappaleen matkaa sanoi koira: "olen aivan väsyksissäni ja oikeinhan halusta hiukan nukahtaisin." - "No niin," varpunen vastasi, "laske sinä vain levolle, minä siksi aikaa istahdan tuonne oksalle." Koira nyt pani maantielle maata ja nukkui kohta sikeään unehen. Kun se siinä unen helmoissa loikoili, tuli ajaen ajuri, valjahissa kolme hevosta ja vankkureissa viiniä kaksi astiallista. Mutta huomattuaan, ett'ei hän ollenkaan väistää aikonut, vaan että pyörät yhä pysyivät siinä raitiossa, missä koira makasi, huudahti varpunen: "älä tee tuota tekoa, taikka minä sinut saatan perin

köyhäksi." Ajuri ei kuitenkaan tästä huolinut, vaan mutisi itseksensä: "tuskinhan sinussa miestä lienee, minusta köyhää tekemään," huiskasi piiskallansa ja ajoi vankkurit koiran päälle, että pyörät sen rutistivat mäsäksi. Siitä varpunen kirkasemaan: "sinä kuoliaksi olet ajanut koiran, minun armahan veikkoseni, tuo työ sinulta on vievä hevoset ja vankkuris." - "Vai hevoset ja vankkurit," matki ajuri, "mitä maar vahinkoa sinä minulle voit tehdä," sekä ajoi eteen-päin. Varpunen silloin pujahti kuormanpeitteen alle ja nakutteli noukallaan toisen tapin juurta niin kau'an, että tappi viimein lävestä läksi ja astiasta kaikki viini maahan juoksi, ajurin sitä ollenkaan huomaamata. Ja kun hän sitten taaksensa katsahti, huomasi hän vankkureista jotakin tippuvan, rupesi sentähden astioitansa tarkastelemaan sekä havaitsi nyt toisen olevan aivan tyhjänä. "Voi minua, köyhää miestä!" huudahti ajuri. "Ethän vielä köyhä kylliksi," vastasi varpunen ja lensi hevosia kohden sekä hakkasi yhdeltä silmät päästä. Tämän nähtyänsä ajuri kuokkansa viskasi varpusta tavoittaaksensa, mutta lintu ylös ilmahan lensi ja kuokka kävi hevosta päähän niin pahasti, että se kuollehena maahan kaatui. "Voi minua onnetonta!" ajuri valitti. "Vielä sinua kohdanee kovemmatkin," varpunen virkkoi, ja kun ajuri kahdella hevosellansa edelleen ajoi, se kuorman-peitteen alle taas puikahti ja nakutti toisestakin astiasta tapin irralleen, joten siitä kaikki viini pulputti maantielle. Tämän huomattuansa ajuri taas valittamaan: "voi minua, köyhää miestä!" mutta varpunen vastasi: "eipä köyhyyttä vielä kylliksi," sekä nokki toiseltakin hevoiselta silmät päästä. Ajuri istuimeltaan hypähti ja nosti kuokkaansa, lintua lyödäkseen, mutta se korkealle lensi ja ukko hevosta päähän huimasi, ihan hengettömäksi. "Voi minua, mies parkaa!" - "Ethän kuitenkaan parka parahiksi," varpunen viserteli, lensi istumaan kolmannen hevosen korvien väliin ja puhkasi siltäkin silmät. Ajuri vihoissansa umpi-mähkään tokasi varpusta kohden, mutta eipä hän osannutkaan, vaan tappoi kolmannenkin hevosensa, "Voion voi kurjaa kurjuuttani!" mies huusi. "Sitä et vielä ole kylliksi kokenut," sanoi varpunen, "vasta tuolla kotonas minä sinut ai'on tehdä oikein köyhäksi," sekä lensi tiehensä. Ajurin nyt täytyi jättää vankkurit maantielle, ja vihan vimmassa hän läksi kotia-päin tallustamaan. "Minä

maar olen senkin seitsemän vastusta nähnyt!" huusi ukko vaimollensa, "viini on astioista juossut maahan ja hevoseni ovat kuollehet, kaikki kolme." - "Oi voi ukkoseni," vaimo puolestansa vaikeroitsi, "meille on vasta ilkeä lintu saapunut! se kaiken mailman linnut tänne on koonnut ja nuot nisu-vainiohomme ovat laskeuneet sekä syövät sen nyt putipuhtaaksi." Mies silloin pihalle meni, ja näkyipä pellolla lintuja tuhansittain, jotka nisun olivat suuhunsa syönet, ja varpunen siinä keskellä kökötti. Ajuri silloin valittamahan: "voi, voi, minua köyhää, vaivaista!" - "Vielä et ole kylliksi onneton," pani varpunen vastaukseksi, "ajuri parka! sinä piankin olet surman suuhun suistuva," sekä lensi matkoihinsa.

Ajurilta nyt oli mennyt kaikki hänen tavaransa, hän tupaan palasi sekä istui kiukaan äärehen, ollen kovin suutuksissansa ja vihoissaan. Mutta varpunen tuolla ulkona istui akkunan takana ja huusi: "ajuri hoi! sinä työlläs olet henkesikin menettänyt." Mies silloin sieppasi kuokan, varpusta tähdäten, mutta hän vain akkunan ruudut viskasi rikki eikä lintuhun osannutkaan. Varpunen särkyneestä akkunasta huonehesen hypähti, lentää lehahti kiukaalle istumaan sekä huusi sieltä: "ajuri hoi! sinä ta'atustikkin olet henkes menettänyt." Tämä nyt hurjan vihan sokaisemana ja vallan vimmittuna kiukahen hakkasi hajalle, ja koska varpunen paikasta toiseen lensi, hän järjestänsä särki kaikki huone-kalunsa, peilit, penkit sekä pöydät, hajoittipa viimein huonehensa seinätkin, mutta eipä osannutkaan varpuseen. Vihdoin hän sen kuitenkin sai käteensä kaapatuksi. Vaimo silloin kysyi: "kolahutanko tuon ilkiön kuoliaksi?" - "Äläppäs vainen!" änkytti ukko, "pääsisihän se silloin liian helpolla, kauheampi kuolema sen on kourihinsa kiskova, minä pahuksen syön suuhuni," ja hotkasi kitahansa linnun sekä nielasi sen kerrassaan ihan eheältä. Mutta varpunen miehen vatsassa rupesi pyrähtelemään ja pääsipä viimein sieltä ylös hänen suuhunsa, josta se sitten päänsä pisti näkyviin, huutaen: "piti, piti, ajuri parka! olethan kuitenkin kohta oleva kuoleman omana." Ajuri nyt vaimollensa kuokan kurotti ja kiljasi: "huimaise tuo lintu riivattu suustani kuoliaksi." Vaimo lyöä läjähytti, mutta eipä oikein osannutkaan, vaan kolhasi ajuria vasten naamaa niin pahan-päiväisesti, että tuo heti heitti henkensä. Mutta varpunen suusta lensi tipo tiehensä.

* * *